

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemam velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemam velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto. Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema upravištvo in ekspedicija, Stolni trg št. 6, poleg „Katoliške Bukvarne“.

Oznaniila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, ne frankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semenških ulicah h. št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izvenredne nedelje in praznike, ob 1/6. uri popoldne.

Štev. 6.

7 Ljubljani. v soboto 9. januarija 1892.

Letnik XX.

Kaj obetajo bodoče volitve na Ogerskem?

Ogerski državni zbor je bil dne 5. januarija razpuščen na predlog ministerskega predsednika grofa Szapary-a, ker ni mogel s sedanjo večino nasproti opoziciji postaviti o novem preustroju ogerske države izvesti. Poznato je, kako je Appony-jeva opozicija z dolgimi govori preprečila razpravo o tej postavi. A ker v državnozbornem poslovanju ni bilo mogoče najti sredstev proti temu ravnanju, ni si moglo ministerstvo drugače pomoči, nego da je razpustilo državni zbor v nadi, da bo pri bodočih volitvah liberalna ali ministerska stranka popolnoma zmagala. To je pa po dosedanjih pripravah za volitve kaj neverjetno, kajti opozicija bo upotrebila vsa sredstva, da bo izbranih čim več njenih privrženec. In ravno to jej ne bo težko izvesti, saj je liberalna stranka po celem Ogerskem zgubila že mnogo privrženec med narodom. Pa kako tudi ne? Saj je to ona stranka, s katero je bil obdan tudi Tisza, stranka, katere je on z nemoralnimi sredstvi zbiral okoli sebe. Članovi te stranke so bili izbrani večidel s sredstvi državnimi, posebno po onih krajih Ogerske, kjer vlada največje renegatstvo, posebno mej Slovaki, Srbi, Rumuni in Nemci. Denar, drž. službe, sinekure in druga taka sredstva so zvalila tako stranko v državni zbor. Je-li kaj čudnega, da je narod konečno malo spregledal, da se na tak način širi le korupcija, in da parlamentarno vladanje zgubi mnogo na svoji vrednosti.

Vodja Tisza je moral sicer odstopiti, ali naslednik njegov je prevzel liberalno večino v takošnem stanju, kakoršna je bila dozdaj ter jej želi tudi še pri bodočih volitvah pomagati do zmage, kar se mu bo tudi posrečilo, saj je vlada v njegovih rokah. Pa če tudi liberalna stranka zmagala, o čemer ni dvojbe, prepovedala se ne bo. Grof Szapary bo pri novih volitvah upotrebil morda ista sredstva, kakoršna je rabil Tisza, a na tak način izvoljeni poslanci ne morejo biti boljši, nego so bili dosedanj. Proti tej novi večini bo stala opozicija Ap-

pony-jeva v istih razmerah, kakor do zdaj, a morda se bo še malo pomnožila. Kaj misli pa Szapary v tem slučaju storiti? Uporabiti zadnje sredstvo proti opoziciji, namreč premeniti poslovnik državnega zbora ter omejiti svobodo govora. O tem se je že javno izrazil, ko je odgovarjal na čestitke k novemu letu. To sredstvo pa njegovega sistema ne bo obvarovalo pogina. S takim sklepom se bo liberalna stranka v narodu še bolj zamerila, a ugled opozicije bo narasel. Takšna sredstva se rabijo po navadi proti Slovanom v onih zbora, kjer imajo še priliko govoriti. Tako se v hrvatskem saboru more radi ostrega izraza izgubiti pravica dohajati k sejam. Kaj takega je Madjarom seveda všeč, če se to godi v njihovo korist. Ali v ogerskem saboru jim to ne bo po volji, in ni nobene dvojbe, da bo Szapary hitro izgubil še ono privrženost, kolikor je še ima. Liberalna stranka pa se tudi ne bo mogla dolgo na ta način držati. Če se bo hotelo na Ogerskem parlamentarno vladati, bo moral sedanja liberalna vlada nedvojbeno skleniti kompromis z Appony-jem, kajti njegova stranka ima večidel ogerskega prebivalstva na svoji strani, v drugem slučaju pa se bo moral liberalna stranka po dolgotrajnih borbah umakniti.

Kako pa stojé ogerski Slovani nasproti tej borbi? Po poročilih slovaških je videti, da se Slovaki bržkone ne bodo niti udeležili teh volitev. To je žalosten pojav. Pritisek mora biti strašansko, da se Slovaki niti ne upajo na dan s svojimi kandidati. Čudno pa tudi ni, saj je po sedanjem sistemu renegatstvo zavladalo v tolikem obsegu, da so pravi rodoljubi že kaj redki. Srbi bi mogli laglje s katerim svojim kandidatom prodreti, ali tudi oni so v novjšem času tako popustljivi nasproti Madjarom, da se moramo kar čuditi. Kaj in kako mislijo Rumuni, nam dozdaj še ni znano. Bržkone ostanejo zopet v pasivni opoziciji. Na Hrvatskem pa bo nedvojbeno pri bodočih volitvah izbrana vladna večina in iz te bo dobila vlada Szapary-jeva 40 vernih privrženec. To so za Slovane zares slabe nade, ali dokler bodo Madjari nasproti Slovanom

tako nestrpljivi, ni skoraj nade, da bi se kaj na bolje zabrnilo, kajti četudi se oni med seboj prepirajo, proti drugim narodnostim so vedno složni in ravno radi tega tudi povsodi premagujejo. —a.

Trgovinske pogodbe.

Govoril državni poslanec Fr. Povše na shodu „Katoliško-političnega društva“ dne 3. t. m.

(Dalje.)

Tudi za razne poljedelske pridelke bo bolje za izvoz v Nemčijo.

Tako bodo n. pr. naše sadje, zelenjad in jednaki pridelki sedaj mogli v Nemčijo uvažati se carine prosto. Prav zdatno se je znižala carina za žito, in tu so pač Ogri zopet največ pridobili, ker oni največ pšenice pridelujejo in sploh izvažajo.

Doslej je znašala carina za kvintal pšenice 5 mark, po novi pogodbi le 3 1/2 marke. Prav tako bo za rž, od ovsar pa bo namesto 4 mark le 2 8 marke carine. Le pri ječmenu, katerega Nemčija največ od nas potrebuje že za pivovarne, se je carina znižala od 2 25 marke na 2 marki.

Prav zelo se je znižala carina za presno grozdje, od katerega se je sedaj za 1 kvintal moralo plačati carine 15 mark, po novi pogodbi pa le 4 marke carine.

Tudi za moko znižala se je carina od 10 1/2 marke na 7 mark. Otrobi bodo carine povsem prosti. Prav tako se je znižala carina na ječmenov slad, katerega se za blizu 20 milijonov mark izvažajo.

Za namizno grozdje, ako ga ni več, kakor 5 kilo v poštnem prometu, bo celó carina odpadla, kar bo zelo pospešilo izvoz namiznega grozdja. Važno je za naše vinarstvo tudi to, da se je carina 10 mark za 1 kvintal zmečkanega grozdja v sodih znižala na 4 marke.

Carina na vino znižala se je od 24 mark na 20, in za črno vino, katero se rabi za primes nemškemu vinom, celó na 10 mark. Carina za zmečkan grozdje in za črno vino je vsekako seveda znižana v prid nemškemu vinstvu, namreč da bodo nemški

LISTEK.

Mozaik.

XII.

Žgite kresove! Kmalu, kmalu se povrne dan, kateri je celemu svetu jasno pokazal, kako napreden je narod slovenski, dan, kateri smo bili mi Slovenci politični krščenj, kateri smo vstopili v vrsto kulturnih narodov, dan, od katerega imamo nadejo, da je prišel novo, napredno gibanje mej našim milim ljudstvom slovenskim.

Delite delo! Kako krasno se je izvršilo to naše tisti dan v naši domači zbornici, kako sijajno se je pokazalo, da Nemec, nemškutar in Naprednik složno segajo v roke, kader velja za višje zlate in srebrne ideje. Delite delo! Ti se pōti, da jaz počivam! Ti nosi v usta, da jaz jem! Ti plačuj, da jaz spravljam! Ti molči, da jaz govorim! Ti berači, da jaz kraljujem! Ti poslušaj, da jaz ukazujem! Sladka, ljubezniva načela!

In zato bodo še hodili naši kmetje v pisarne, da se jim ondu že enkrat dokaže, kolikega pomena je šola v naših naprednih časih, da izprevidijo, da so se naučili zato brati, da bi mogli lastno-

očno čitati takse, ki jim jih piše na koncu dolgih pól ljubeča jih roka.

Žgite kresove! Slavite napredne, ljubezni vroče dokaze in prosite, naj bo kresni ogenj še nadalje simbol junaških prvoborilcev za blagor in srečo preljubega naroda slovenskega. Kakor zlati zubelj vpepeljuje trda polena, ne mené se, da britke solze tekó iz mlade bukovine, tako zavživaj in vpepeljuj po malem ogenj napredne ljubezni kmetov naših gorjansko sotnost, dokler na pogorišču ne ostane v zlatih in srebrnih idejah vzrastli zarod napredni.

Muogo še nedostaje! Neredki so primeri, da se v kmečkih izbah pišejo pisma in beró knjige, da se predrzne neotesani kmet vam šteti lehe na njivi, snope v skednju, da celó suhe mošnjice drobno vsebino! Znani so slučajji, da krčmar sam gostom računi in izračuni prozajične nasledke pesniškega bivanja v lepo zaduhlih in malo zakajenih prostorih; dá, tako daleč smo še prišli, da nedorasli frkolini samolastno štejejo gumbé pri svojih zabavah in se usojajo sami soditi, koliko je cifer in koliko mož pri fucanju priletelo pod starim kozolcem na zaprašana tla.

To je najmanj nesramno! Čemu, vprašam, čemu pa so nam dohtarji? Čemu ti javno priznani

botri naše omike, ako sme vsak kmetavzar brati, pisati in šteti? Ali menite, da so samo zato, da se javljajo pri volilnih shodih k besedi in potem molé, kakor se to ni godilo v Vencarjih? Ali mislite, da naj samo zbirajo napredne elemente krog sebe in v njihovem krogu bodré in k junaškemu boju proti črnemu zmagu vnemajo kašeljubo mladež, kakor se to ne zgodi v Stražišči? Ali ste morda tako zaslepljeni, da si domišljujete, da so samo zato, da pišejo romane in jih nadaljujejo?

Nikakor ne! Če prav vse to spada v njihov delokrog in če prav nikdar ne bodo pozabili tudi na te svoje dolžnosti, vendar to ni edino, to ni vse! Zapomnite si — ni in ne bo! Kmet je v svojem trdoglavem, črnem fanatizmu nepopoljšljiv in zato naj se uniči! Slep je za vsakovrstne obiske strokovnih gospodov, slep celó za kmetijske podružnice ali vsaj gluh pri kmetijskih shodih, da tako popolnoma prezira njihov poglavitni namen: lov na glasove. Fanatizem njegov ne pozna mej! Sodite sami!

On trdi, da še vedno potrebuje črnoriznih tonzurirancev, češ, da imajo le oni oblast deliti svete zakramente, da imajo le oni oblast soditi v cerkvenih zadevah, da imajo le oni oblast učiti druge, kaj

vinorejci dobivali po nizki carini sladkega grozdja, s katerim bodo svoja bolj kislja domača vina mogli zboljšati, in črnega vina, s katerim bodo mogli svoja blede rudeča vina narejati bolj temno-rudeča. Vendar bodo vsaj v temu dobila primorska, osobito dalmatinska vina nekaj več kupcev.

Zdatno je znižana carina tudi na hmelj, in sicer od 20 mark na 14 mark; dalje carina na takozvane moravske znojmske kumare od 60 mark celó na 4 marke. Prav zdatno znižana je carina na les, deske itd. Doslej se je plačevalo od kubikmetra desk po 6 mark, sedaj le 4 $\frac{1}{2}$ marke.

Oglje je carine prosto, prav tako čreslo in tudi surove kože, kar je posebne važnosti, ker doslej je znašal naš uvoz kôž na leto vrednosti 10 milijonov mark.

Za maslo znižala se je carina od 20 na 16 mark; zeló zdatno znižana je carina tudi na zaklano kuretnino, od 30 na 20 mark, in za živo kuretnino, od katere se je doslej plačevalo po pogodbi, bo uvoz carine prost, in to bo izvoz naš še bolj pomnožilo, ki že sedaj znaša vrednosti nad 8 milijonov mark. Tudi znižana carina na kurja jajca od 3 na 2 marki bo zdatna in pespešila naš nadaljni izvoz jajc v Nemčijo. Tudi volna od ovac bo carine prosta, kar bo tudi nekaj pospešilo naše ovčarstvo.

Manj ugodna je pogodba za obrtnijo avstrijsko, katera pa bo vsaj v tem nekoliko odškodovana, da bo za dolgo dôbo 12 let vedela, kako se ima ravnati, ne pa kakor doslej, ko se je carina od leta do leta premijala, ker je bilo obrtniji v veliko kvar in nevarnost.

Naša ožja domovina bode primerno le malo v tem oziru trpela; pač pa se je carina na čipke iz sukanca znižala od 800 na 600 mark za 100 kilo blaga.

Po vsem tem moremo trditi, da je pogodba z Nemčijo takšna, da jo morejo zastopniki naše ožje domovine Kranjske z mirno vestjo sprejeti, oziroma zánjo glasovati.

Prav tako jim bo kaj lahko glasovati za pogodbo s Švico, kajti vrednost našega izvoza v Švico je mnogo večja, kakor pa uvoz naš iz Švice. Mi izvozimo v Švico na leto blaga našega za 102 frankov, ko vpeljemo iz Švice k nam blaga le za 39 milijonov frankov. Zopet tu znašajo kmetijski pridelki glavni del našega izvoza v Švico.

Tako znaša vrednost od nas v Švico vpeljanega blaga veliko milijonov in sicer volov 27.261 glav v vrednosti 13.943.000 frankov, vpreženih volov 1153 glav v vrednosti 443.490 frankov, krav za meso 5930 glav v vrednosti 1.776.274 frankov, krav za rejo 5241 v vrednosti 4.778.601 frankov, mlade govedi 2591 glav v vrednosti 550.000 frankov, prašičev nad 25 kilo teže 11.588 glav v vrednosti 1.080.000 frankov, prašičev pod 25 kilo teže 508 glav v vrednosti 10.500 frankov, ovac 16.790 glav v vrednosti 485.000 frankov, vina 184.605 hektolitrov v vrednosti 6.550.478 frankov, vinskega cveta (žganja ruma) 41.146 hektolitrov v vrednosti 1.790.674 frankov, masla 5851 kvintalov v vrednosti 1.316.475 frankov, jajc 30.511 kvintalov v vrednosti 3.661.000 frankov, divjačine 1578 kvint. v vrednosti 347.160 frankov, kuretnine v vrednosti

250.000 frankov, posušenega sadja 3823 kvintalov v vrednosti 231.734 frankov, pšenice 1.175.483 kvintalov v vrednosti 28.800.000 frankov, riž 6854 kvintalov v vrednosti 106.000 frankov, ovsá 140.643 kvintalov v vrednosti 2.187.000 frankov, ječmena 107.628 kvintalov v vrednosti 2.636.000 frankov, koruze 218.500 kvintalov v vrednosti 1.193.000 frankov, moke 64.228 kvintalov v vrednosti 2.187.243 frankov.

Nasprotno pa dobivamo iz Švice, oziroma kupujemo od Švice največ sira, katerega pride k nam 12.349 kvintalov v vrednosti 2.140.327 frankov. Mimogredé naj navajam, da mala Švica sploh izvažá na leto 231.426 kvintalov sira, za katerega izkupi 39 milijonov frankov, pač dokaz velikanskega sirarstva!

Koliko izvozi Švica v čipkarstvu, izvršenem v stroji, ki znaša vrednost blizu 70 milijonov frankov, kar kaže zopet velikanski razvoj obrtnije v gorati Švici. Svile dobivamo iz Švice za 7.332.000 frankov, suknenege blaga za blizu 2 milijona frankov. Da dobivamo mnogo ur in urnih izdelkov iz Švice, je znano.

Naš izvoz v Belgijo je pač manjše važnosti, zato pa toliko večje oni v Italijo. Mi izvažamo na leto v Italijo: vina 6616 hektolitrov, leta 1887. pa 31248 hektolitrov, piva 77.354 hektolitrov, špirita 29.159 hektolitrov, sladkorja 153.560 kvintalov, barv. lesa 42.741 kvint., pavole 25.629 kvint., volne 10.066 kvint., oglja 15.639 ton, drv 68.149 ton, stav. lesa 405.000 ton, volovskih kôž 11.521 kvint., premoga 106.295 ton, pšenice 9675 ton, ječmena 5781 ton, koruze 10.002 toni, fižola 3032 ton, ovsá 1713 ton, moke 8017 kvintalov, otrobov 60.348 kvintalov, konj 15.839 glav, volov 3970 glav, krav 9407 glav, junic 9605 glav, telet 8515 glav, ovac 5685 glav, prašičev 861 krav.

Nasprotno pa kupujemo od Italije na leto: pomaranč 301.078 kvintalov, limon 121.000 kvintalov, fig 60.000 kvintalov, zgodnje zelenadi 67.325 kvint., sira 7272 kvintalov, vina 17.608 hektolitrov, žganih pijač 36.825 hektolitrov.

Italija izvažá na leto v tuje države sploh vina 1 milijon hektolitrov, za kar skupi 34 milijonov lir., v l. 1887. znašal je izvoz 187 milijonov lir. Znatén je nje izvoz olja 338.000 kvintalov v vrednosti 45 milijonov lir. K nam v Avstrijo ga dobimo na leto 36.825 kvintalov.

Znatén je izvoz Italije v konopljiní, in sicer v množini 368.804 kvintale ter v vrednosti 25.816.020 lir ter prihaja v našo državo na leto 39.295 kvint. surove konopljine ter precej pletenin konopljskih. Pavole dobivamo od Italije 6333 kvintalov, svile blizu 3000 kvintalov. Naj navajam, da Italija izvažá na leto in skupi za svilo in svilnate tkanine vrednosti za več kot 200 milijonov lir.

Politični pregled

V Ljubljani, 9. januarja.

Notranje deželo.

Položaj. Muči se izpodtikajo nad tem, da desničarji zahtevajo, naj se kak član Hohenwartovega kluba pokliče na kako važno mesto. Slišijo se očitjanja, da poslanci gledajo le na svoje koristi. Se-

vse: kmet ima molčati in — plačevati. Kader se mu reče, tedaj sme še le odpreti usta, da zavpije „živio“ novemu solncu. S klobukom pod pazduho in mošnjico v roki se mora bližati visokim naprednim gospodom, ki v svoji neskončni ljubezni do njega pišejo za-nj in kričé za nj in igrajo za-nj! —

Žgite kresove! Danica novega dné je že jela blesteti iz mračnih jezuitskih oblakov. Napredek je že jel praznovati zlate paragrafo kacije svetlo dobo. V sijajnem sprevodu se že bližajo prvaške zastave. Dr. Nevesekdo je preje nego leta 4000 doživel sveti čas in mej prvimi se giblje, vihteč svoj zvonec, naprej.

Naprej, naprej, naprej! ponavlja slavnostni zbor. Zadej pa gospodarita glad in bēda in s trdoglavnih kmetov sestradanimi kostmi gnojita slovenske ravni. Kašeljub skače ob strani in dokazuje, da je vendar le narodnost absolutna in pred vero. Kinkavec in Poštimovec pa odprtih ust zijata na sveto procesijo.

Izvrgov človeštva in blagoslovljenih murov ni več, boj za zlate in srebrne ideje pa ni prestal; vrši se mej zmagalet in trajal bo, dokler bosta dva Naprednikoveca v naši lepi slovenski deželi! M. V.

veda taki, ki tako očitajo, ne poznajo političnih razmer. Znano je, da neso neugodnih odnosov med nami le slabi zakoni, temveč tudi naši večji meri napadno izvajanje obstoječih zakonov. Tudi imamo zakonito zagotovljeno narodno enakopravnost, pa se vendar ne izvede. Tudi šolski zakoni bi se lahko tolmáčili v marsikaterem smislu cerkvi ugodne. Da se pa to zgodi, moramo gledati, da pa vsaj upravna mesta spravimo več svojih komiščentov. Zaradi tega moramo vsi Slovenci se veseliti, da kak član Hohenwartovega kluba pride na kako višje mesto.

Bilinski. Danica je nevoljna, Bilinski dobi tako visoko mesto, ker bodo sedaj pri njenih volilnih zgubilo imenovanje grofa Kuenburga mnogo veljave. Vsakdo bode si mislil, kaka pridobitev je to, če se jedno mesto da levičarju, z drugega nič manj važnega mesta se pa levičar izrine. Levičarski listi zatorej naglašajo, da imenovanje Bilinskega predsednikom državnih železnic nema nobene zveze z imenovanjem grofa Kuenburga ministrom. Trgovski minister je že davno poprej bil Bilinskemu odenil predsedništvo državnih železnic.

Češko. Staročeški list „Politik“ piše, da staročeški poslanci ne smejo pomagati dalje izvršiti dunajskih punktacij, da se ne zajamči poprej popolna narodna enakopravnost v uradu in pa predloži pravičnejši volilni red. Politiko, katero priporoča ta list, je jako pametna in bi imela dobre vspehe, ko bi Mladočeši se je tudi hoteli poprijeti.

Ogersko. Židje na Ogerskem so se začeli pogotovati, da bi se njih vera vstela mej državne cerkve na Ogerskem, to je, da bi se jej priznale vse pravice, katere imajo druge cerkve, mej drugimi tudi pravico, da bi se smeli sklepati zakoni mej židi in kristijani. Zé Tisza je bil poskusil dati židom to pravico, ali ni šlo. Od tistega časa so se pa razmere nekoliko premenile, kajti preustrojila se je gospodska zbornica, ki se je tedaj bila uprla. Židje si sedaj mislijo, poskusimo še jedenkrat, morda da poide. Mi mislimo, da tudi sedaj ne bode moč, v gospodski zbornici dobiti potrebne večine in bode ostalo le pri židovskih željah.

Vnanje države.

Bolgarija. „Kölnische Zeitung“ prinaša dolgo vrsto člankov o Bolgariji. Pisec dotičnih člankov priobčil je tudi neki pogovor z grofom Hartenau-om. Bivši bolgarski knez se je prav pohvalno izrekel o ruskem carju, da je jako pravičen mož. Kakor je on pozneje izvedel, je nasprotje mej njim in carjem nastao zaradi sleparije nekih oseb. Zánj so vsako leto od carja zahtevali več milijonov, katerih pa on nikdar dobil ni. Car je bil nevoljen, da se on upira ruskim zastopnikom, ko ga vendar Rusija tako podpira. Kam je dotični denar prišel, grof Hartenau sumi, ali za gotovo ne vé. Gospodje, ki so Rusijo zastopali v Sofiji, bodo že dobro vedeli. To, kar je sedaj razodel ta list, se pa vjema z nekaterimi dogodki ob odstopu Battenberžana. Po ruskih listih se je očitalo knezu, da je dobival od Rusije veliko podporo, od bolgarske strani se je pa zagotavljalo, da se o tej podpori nič ne vé.

Bolgarija in Grška. Grška vlada je vendar ugovarjala v Sofiji, ker se je bolgarski jezik uvel v vse šole v Vzhodni Rumeliji. V svojem ugovoru se sklicuje na berolinsko pogodbo in pa na organični statut Vzhodne Rumelije. Po poslednjem se v Vzhodni Rumeliji nobena verska občina ne sme siliti, da uvede kak drug jezik v šolo. Grška vlada je pa seveda pri tem prezrla, da njej berolinski dogovor ne daje nobene pravice vtikati se v notranje bolgarske zadeve, kajti jedino vevlasti imajo gledati, da se izvršuje ta dogovor. Sklicevanje na vzhodno-rumeljski statut pa tudi zaradi tega ni umestno, ker faktično ta statut več ne velja, odkar sta se zjediniili obe Bolgariji. Izginila je vzhodno-rumeljska samouprava in vse, kar je bilo v zvezi z njo. Zaradi tega pa najbrž v Atenah sami dobro vedó, da njih protest ne bode našel poslušnih ušes.

Rusija. Angleški listi hočejo vedeti, da bode odstopil ruski minister notranjih zadev, Durnovo. Car je nevoljen nanj, ker mu je vedno prikrival, kako pomanjkanje je v nekaterih gubernijah. Zamolčal mu je tudi, da je v Sibiriji dovolj žita. Novi minister notranjih stvari bode bajé kijevski guverner general Ignatjev, brat onega Ignatjeva, ki je bil več let veleposlanik v Carigradu, pozneje pa minister notranjih stvari.

Egipt. Smrt Tefrika paše, podkralja egiptskega, je važen političen dogodek. Po deželnih postavah prevzame vladarstvo njegov starejši sin Abbas, ki pa še ni polnoleten. Poleg tega pa ne more vladarstva nastopiti, dokler mu ne pošlje turški sultan potrjenja. Prav lahko je mogoče, da bode Turčija porabila to priložnost, da malo omeji egiptsko samoupravo. Jedenkrat je že bila porabila tako priložnost. Pa tudi Anglija se bode skušala okoristiti pri tej priliki. Francija se tudi rada meša v egiptске zadeve in bode najbrž v prvi vrsti delala Angliji kake ovire. Smrt podkraljeva bode torej evropski diplomaciji napravila novih skrbi.

Maroko. V Maroku so razmere jako žalostne. Vstaja je v Tangeru ob Sredozemskem morju in na jugu. Španija, Anglija in Francija so že poslale pred Tanger vojne ladije v varstvo svojih podložnikov. Angleški list „Standard“ že priporoča, da bi Maroko razdelili mej Španijo, Nemčijo in Francijo.

(Dalje v prilogi.)

je po veri prav in kaj je nasprotno, da on brez njih niti živeti, niti umreti ne more, in on trdi, da celó raje dá življenje svoje, nego bi se ločil od te črne garde. In še več! On zagotavlja celó, da to oblast dobivajo črnorizeci od svojega škofa, da jim je škof lahko omejuje in celó vzame, da je le tisti pravi črnorizec, katerega pošlje škof, kateri v pokorščini škofove ukaze spolnuje; tako trdovraten je naš kmet, da se drzne imeti prepričanje, da kakor hitro bi se črnorizec odtrgal od svojega škofa, kakor hitro bi ne hotel izvrševati njegovih ukazov, da takoj prestane biti pravi črnorizec, da je potem človek brez pomena. Kmet se osmeljuje spominjati se, da se je živelo in da se še živi brez jezičnih dohtarjev in družih pisarjev, da pa brez črnorizcev ne more biti in nikdar ne bo. Vse to pa trdi, ker še ni nehal po starem moliti svoje apostolske vere, ker noče sprejeti spremenjenega, popravljenega obrazca njenega ter stojé ti nauki zapisani v vsakem katekizmu, kateri edini mu je dozdej absoluten.

In s takimi imej potrpljenje! — Uničiti se morajo po novih, naprednih gospodarskih načelih — delitve dela!

Naprednikove hiše napredna gesla mislijo za

Tanger, ki je nasproti Gibraltaru, naj bi se pustil Angliji. S tem najbrž vse evropske velevalsti ne bodo zadovoljne, kajti potem bi Anglija dobila popolnoma v svoje roke vhod v Sredozemsko morje.

Japan. Po poročilih iz Japana ima vladna stranka upanje, da zmaga pri volitvah. Postopanje japonske opozicije tudi nikakor ni bilo tako, da bi pri narodu dobilo zaupanje. Da bi vrglo vlado, jej je bilo vsako sredstvo dobro. Hotela ni niti dovoliti sredstev v podporo poškodovancev pri velikem potresu. Dovolila ni denarja, da bi se popravili razrušeni jezovi. S svojim nepremišljenim upiranjem je deželi napravila dosti škode. Da taka stranka ni sposobna za vladanje, to bodo izprevideli tudi Japanci, če tudi so še novinci v parlamentarnem življenju.

Izvirni dopisi.

Z dežele, dné 5. januvarija. (Ivan Tosti, vpokojeni učitelj v Lokvi, †.) Gotovo mi, gosp. vrednik, radi odmerite prostorček v cenjenem svojem listu, da v njem postavim majhen spominek vrlému možu, ki je v dan 20. m. m. zapustil to dolino solza. Bil je to vpokojeni ljudski učitelj v Lokvi pri Divači na Primorskem, gosp. Ivan Tosti.

Porojen je bil v Lokvi 5. junija 1803. leta. Ako se prav spominjam, pravil mi je sam, da mu je bil oče Rimljan, ki se je naselil na Primorsko. Pokojni učitelj Tosti je obiskoval šole: 1 leto v Idriji na Kranjskem, 4 leta je hodil v ljubljansko normalno, 5 gimnazijalnih razredov je zvršil v Kopru; nato je vstopil na tržaško preparandijo. Leta 1827 je zvršil svoje študije, naredivši učiteljski izpit, ter nastopil svojo prvo in jedino službo v Lokvi 8. januvarija 1828, kjer je učiteljeval do leta 1873. Po petinštiridesetletnem vspešnem delovanju v tej vasi dobil je zaslužen pokojnino, katera je znašala, ako se ne motim, 560 gld. na leto.

Dasi laškega izvora, bil je pokojni Tosti odločno národen Slovenec. Posebno kot penzionist je rad čital slovenske časnike, veselil ga je vsak napredek na slovenskem našem polju.

Bil je pokojnik pa tudi blaga duša in mož pobožnega srca. Da je bil dober in skrben oče svoje družini, kaže pač to, da je preskrbel vse mnogobrojne otroke svoje. Njegov sin Frančišek je kancelist pri c. kr. konzulatu v Aleksandriji v Egiptu; hči njegova pa je omožena z aleksandriškim konzulatnim tajnikom, z vrlim g. Petričem, katerega je celó naš cesar odlikoval z zlatim križcem.

V družbi vesel, ljubeznjiv in zgovoren, stal je Tosti zmirom trdno v boju za pravico in resnico, zaradi česar je mnogo pretrpel posebno v prvi dobi učiteljevanja svojega.

O njegovih učiteljskih vrlinah ne bodem obširno govoril, saj mu v tem oziru daje najboljšo spričevalo vsa vas Lokve, katero je duševno preporodil tekom 45 let svojega tamošnjega učiteljevanja. A ti Lokavčanje so ga tudi istinito ljubili, kakor očeta svojega. Solza mi je večkrat zablestela v očesu, ko sem gledal že stare ljudi, kako so se spoštljivo ménili s sivolasim svojim nekdanjim učiteljem. Ako je Lokavčan potreboval dobrega sveta, ako je želel, da mu kdo spiše pismo, pobotnico, kar krenil jo je k „staremu Tostiju“, kjer je bil postrežen po volji.

Znamenito je to, da je Tosti kot penzionist stanoval v prav tisti hiši, kjer se je rodil. Hiša je lastnina g. A. Muhe, bogatega gostilničarja, ki je zmirom visoko cenil dragega nekdanjega svojega učitelja.

Da je bil pokojni Tosti v zadnjih letih vsled visoke svoje starosti opešal, je čisto naravno. A smrt ljubljene mu soproge ga je bila potrla tako, da ni bilo pričakovati, da bi še dolgo živel. Previden s sv. zakramenti za umirajočega, zdihnul je blago svojo dušo 20. m. m. v 89. letu svoje dobe.

Pogreb njegov je bil kaj lep in gauljiv; gauljiv zato, ker skoro vsa ta ogromna množica, ki se je valla za Tostijevo krsto, hodila je nekda k njemu v šolo. Nepriljetno pa je moralo dirniti vsakega, da učiteljstvo sežanskega okraja (k temu okraju spada vas Lokve) ni bilo zastopano po nikomur drugem, kakor po domačih dveh učiteljih ter po vrlém nadučitelju iz Sežane, po g. Mateju Kantetu!

Žalostno je res, da učiteljstvo sežanskega kraja ni mnogoštevilno počastilo starine kraških učiteljev!

Od Hudinje, 7. januvarija. (Deželna hiralnica.) Naša lepa štajerska dežela skrbi prav pridno za ubožce in siromake. Ravno koncem leta 1891 bila je dokončana druga hiralnica na Spodnjem slovenskem štajerskem, v Vojniku, dobrih pet četrtink ure hoda iz Celja. Zidati so začeli leta 1890 in iznimši nekaj malih reči je končana in bodo že ta mesec se hiralci sprejemali. Cela hiša je pripravljena za 150 — 170 bolnikov, katerim bodo stregle usmiljene sestre, katerih je že nekaj prišlo semkaj. Vse poslopje stane do 130.000 gld. Na sv. Štefana dan 26. decembra 1891 se je slovesna odprla. Prišel je semkaj deželni glavar Wurmbrand in referent grof Attems. Politiška gosposka je bila zastopana po svojem glavarju iz Celja, dr. Wagnerju, bil je tudi celjskih očetov cvet, dr. Neckermann, župan, in podžupan Stiger, duhovništvo, vojništvo, zdravnik tukajšnji in zanaprej ordinarij dr. Žižek, deželni poslanec dr. Dečko, vojniški župan s svojimi „ovsenjaki“ in silna množica radovednega ljudstva. Voden od oskrbnika — Kitla ali Kicka? — pregledal je deželni glavar z referentom štajerskega odbora za bolniške reči, grofom Attemsom, celo poslopje, ter na to po kratkem nagovoru odprl in izročil hiralnico. V svojem govoru se je pohvalno izrekel o samem poslopiju in omenil, da je vzor takšnih poslopij. Omenil je tudi, da bolniki niso zadnji, marveč bolj še potrebni naših skrbi, kakor drugi. Zato treba gledati, da se njim po mogočnosti prijetni napravijo poslednji trenotki življenja. V tem vidi deželni glavar čisto delavno krščanstvo. Opustiti nikakor ne morem, da bi še tega navel iz govora deželnega glavarja, kakor se nam vedno zatrjuje, toda navadno drugače deluje, t. j., pravi nadalje Wurmbrand, da deželni zbor ne pozna razločka mej Spodnjim in Gorenjim štajerskem, mej Slovenci in Nemci, marveč vsi so skupaj ena družina. Okrajni celjski glavar zahvali v imenu ubožčkov deželnemu glavarju. Na to se je tudi zbranemu ljudstvu dovolilo pregledati še celo poslopje.

Na Treh kraljev zjutraj pustila je neka kmetica vojniške fars svoje otročiče same v hiši ter šla popravljat v hleve. Sirotica pustila je petrolejno svetilnico, kakor pravijo, na oknu pri postelji, kjer so bila deca. Najbrž je najstarejša (okoli 4 leta) prevrnilo luč, na kar nastane velik ogenj in vse poslopje upelji. Tudi otrok je zgorel — mlajše iz zibelci bilo je oteto vse spečeno.

Iz Zagreba, 5. januvarija. [Konec.] V ravno tej seji se sprejela tudi postava, po kateri se je deloma spremenil volilni red za mesto Zagreb. Dozdaj je bila v zastopstvu zagrebskega mesta večina opozicijska. Ali ta večina, na čelu nje sam župan se ni mešala v politiko, nego je branila vedno čast in dostojanstvo Zagreba, kot glavnega mesta kraljevine Hrvatske. Pri zadnjih volitvah pred tremi leti pa je vladina stranka napela vse sile, da pridejo v zastopstvo privrženci njeni, kar se pa tedaj še ni zgodilo. Prvi izborni kotar je vedno odločeval v korist neodvisnega meščanstva. To trdnjavo je treba tedaj razbiti, in potem bi morda mogla vladina stranka zmagati. Ker v tem kotaru volijo vsi častni meščani skupaj z drugimi volilci zastopnike, in leti tudi odločujejo v korist neodvisne stranke, izločili so po novejši postavi vse častne meščane iz tega kotara, ter bodo odzdaj volili sami svojega zastopnika. V prvem kotaru pa misli vlada na tak način zmagati. Sabor je to postavo seveda sprejel, in mogoče je zares, da bodo pri bodočih mestnih volitvah zmagali vladini kandidati. Njihova prva zadača bode, da podelijo častno meščanstvo banu, ki je v svojem govoru za to postavo rekel, da je dozdaj mesto izbiralo le opozicijske častne meščane, če tudi niso imeli za mesto nobenih pravih zaslug. Dokazati se more, da ta trditev ni resnična, pač pa se bode, če postane zastopstvo madjaronsko, ravnalo gotovo po teh nazorih. V vsem delovanju svojem se tudi sedanja večina v saboru, da se iztisnejo iz vseh zastopstev opozicijske, četudi se s politikom ne pečajo, na potu so jim vendar. Očistiti se mora po njihovem mnenju vsa zemlja njihovih protivnikov, in še le tedaj bode v Hrvatskej mir in red. Za zdaj imajo veliko nade, da se jim bodo želje izpolnile. Bode li to dolgo trajalo, je vprašanje časa.

O novem letu pišejo časopisi po navadi razmatrivanja o starem letu, pa tudi o bodočnosti spregovore kakšno besedo. Naši vladini časopisi so precej zadovoljni s prošlostjo, še večje nade pa goje v bližnji bodočnosti, kajti letos bomo imeli nove volitve v

naš deželni zbor, in ta zadeva je pri nas velike važnosti. Kolikor je soditi po pisavi vladinih časopisov ter po govorih, ki so bili govorjeni o priliki čestitanja k novemu letu v banskih dvorih, more vladina stranka zares popolnoma zadovoljna biti, kajti povsodi se naglašja, da bode po bodočih volitvah vladina stranka celó močnejša. To pri nas tudi vsakdo veruje, saj tudi družja biti ne more. Celó opozicijski časopisi to priznavajo ter ne gojé nobene nade, da bi mogla opozicija v borbi pod sedanjimi okoliščinami kaj doseči. Zadovoljna bo morala biti opozicija, če dobi toliko poslancev, kolikor jih je dozdaj imela. Kriva pa si je mnogo sama, ker je nesložna. Starčevićeva stranka noče priznati nobene druge stranke poleg sebe ter neodvisno stranko prezira popolnoma, morda še celo huje nega vladino. To je pa ravno na korist vladine stranke. Dokler se ne povrne prava sloga v opozicijo, tako dolgo se bode vladalo brez vsakega ozira nanjo.

Pa tudi s pridobitvami v preteklem letu niso zadovoljni opozicijski časopisi. Jedina izložba je važna pridobitev na narodnem in gospodarskem polju. Drugače pa je Hrvatska v preteklem letu zgubila v gmočnem pogledu mnogo pri dohodkih zemljiščne odveze, pa tudi v političnem pogledu zbog homatij na Reki, kjer se hrvatsko prezira, a ne more zato dobiti nobene zadovoljščine niti od ogerske niti od hrvatske vlade. Po mnenju teh časopisov je hrvatsko v tem letu na zgubi, a kakor kaže, bodočnost mogla bi biti še huja. O zedinjenju kraljevine Dalmacije s Hrvatsko zdaj zopet vse molči, kakor da sploh tega vprašanja ni. In tako morajo Slovani čakati, da se jim izpolnijo njihove pravične zahteve v onih zadevah, ki so jim po postavi zagotovljene. Le sloga nas bi mogla rešiti, in nič drugega, te pa nam ravno največ manjka!

Dnevne novice.

V Ljubljani, 9. januvarija.

(Državni zbor) je imel včeraj prvo sejo po božičnih praznikih. Novoimenovanega ministra dr. grofa Kuenburga so levičarji živahno pozdravili. Na dnevnem redu so bile manj važne stvari. Prihodnja seja bode v torek. Na dnevnem redu bode poročilo o novih trgovskih pogodbah. Kakor se čuje, državni zbor začetkom februarja ne bodo pretrgal zasedanja, temveč zboroval do Velike noči in deželni zbori se snidejo še le po Veliki noči.

(Skozi Ljubljano) sta se danes zjutraj z brzovlakom peljala brata Abbas paša in Mehemed bey, sinova egiptskega kediva Tefrika, ki je dné 7. t. m. nagloma umrl za hripa v Kairu. Starejši Abbas paša je v 18. letu in je že nad 6 let na Dunaju, kjer je dovršil gimnazijo in se sedaj uči pravoslovja. Mehemed Ali bey je 15 mesecev mlajši in biva že štiri leta na Dunaju v Terezijanišću, kjer obiskuje gimnazijo. Včeraj popoldne sta se poslovila od cesarja in vnaneja ministra grofa Kalnoky-ja, potem pa se po južni železnici odpeljala v Trst, kjer ju je pričakovala posebna ladija, da ju popelje v Aleksandrijo.

(Iz c. kr. mestnega šolskega sveta.) O seji c. kr. mestnega šolskega sveta ljubljanskega dne 28. m. m. smo prejeli nastopno poročilo: Predsednik pozdravi zastopnika mestne občine in zastopnika mestnega učiteljstva povodom njih nove, oziroma zopetne izvolitve. Na znanje se vzemó stvari, ki so se rešile od zadnje seje kurentnim potom. Stalni učiteljci na osemrazredni dekliški ljudski šoli pri sv. Jakobu, gospodični Ivani Praprotnikovi, priznajo se prva, stalnemu učitelju na mestni nemški dekliški ljudski šoli, gosp. Josipu Janovskemu, druga službinska starostna doklada. Prošnji dveh mestnih učiteljev za novčeno podporo z dotičnima nasvetoma predložita se c. kr. deželnemu šolskemu svetu. Ukrene se potrebno, da se takoj zopet prične poučevanje v ženskih ročnih delih na jednorazredni ljudski šoli na Barju. Prošnji neke učenke za izpust iz vsakdanje šole se ugodi. Prošnja voditeljstva jednorazrednice na Barju gledé nakupa nekaterih nujno potrebnih učil se izroči mestnemu magistratu s toplim priporočilom. Ukaz c. kr. dežel. šolskega sveta gledé vreditve pouka v veronauku na mestnih ljudskih šolah in pa razpis dveh stalnih katehetskih služb s prejemki prve plačilne vrste se vzameta na znanje, istotako poročilo o stanju pouka v evangelijskem veronauku na javnih in privatnih ljudskih šolah ljubljanskih. Resolucija gledé skupne nastava-

nitve mestne nemške deške ljudske šole sprejme se soglasno na podstavi zdravstvenih, pedagoško-didaktičnih in upravnih razlogov navadenih v nadzornem poročilu.

(Rudarski strajk) v Zagorju, Trbovljah in drugih sosednih krajih še ni končan. Premogokopi so brzojavno prosili pomoči pri poljedelskem ministertvu proti lastnikom premogovih jam. Včeraj se je z Dunaja pripeljalo 120 delavcev v Zagorje in Trbovlje, da nadomestijo jeden del strajkorcev.

(S Toplice) na Dolenjskem se poroča, da so pred Božičem položili že nad 1200 metrov cevij za vodovod. Troški so znesli doslej 1285 gld. Na pomlad bodo delo nadaljevali.

(Umor agenta Stedry-ja.) Zločinca še sedaj niso zasledili. Stedryjevega pisarja Zw-yerja imajo še zaprtega. Včeraj sta se v čolnu vozila po Ljubljani nad mesarskim mostom dva redarja ter iskala v vodi. Nekateri namreč mislijo, da je zločinca bežal po Frančiškanskih ulicah doli proti Ljubljani in vrgel v vodo sekuro, s katero je ubil Stedry-ja. Včeraj je policija zaprla neko Leopoldino K.

(Slovensko gledališče) Jutri se bodo predstavljala burka v treh dejanjih „Slovenec in Nemec.“

(Tombolo) priredi v nedeljo ob 1/2 6 uri zvečer gospejno društvo krščanske ljubezni v „Josephinum“ na Poljanah št. 18. Čisti dohodek je namenjen v podporo revnih, starih poslov.

(Zaduja predstava) spevoigre „Sv. Elizabeta“ bo jutri v Marijanišči ob 5. uri zvečer.

(C. kr. deželni šolski svet) je sporazumno s knezoškofijskim ordinariatom v Ljubljani podelil profesorja Metelka ustanove po 42 gld. naslednjim učiteljem: Avgustu Arzelinu v Ljubnem, Gregorju Koželju v Št. Gotardu, Frančišku Rojini na Dobravi pri Kropi, Jožefu Bozji na Blokah, Kristijanu Engelmanu v Starem Trgu pri Poljanah in Fr. Grosu v Suhorju. Ustanove vrtnarskega društva po 43 gld. je pa podelil c. kr. deželni šolski svet učiteljem: H. Likarju v Grabovem, Fr. Gärtnerju v Velesovem, Fr. Lavriču v Škocijanu.

(Vodstvo Lichtenthurnovega dekliskega sirotišča) se pristočno zahvaljuje vsem dobrotnikom, kateri so za Božič uboge sirote razveselili z velikodušnimi darovi in s svojo navzočnostjo pri božičnih predstavah. Bog povrni vsem prav obilno! Voditeljice temu zavodu, v katerem je trirazredna šola s sedmimi oddelki, so usmiljene sestre iz družbe sv. Vincencija P. Solo obiskuje blizu 200 deklic, od teh jih je nekaj čez 80 iz predmestij, druge stanujejo v hiši. Od teh ima 50 deklic deželne ustanove, 47 jih plačuje po 3, 4, 5, 6, 7 in 8 gld. na mesec; 20 deklic je v zavodu brezplačno. V zavodu se poučuje, kakor v drugih mestnih šolah. Večinoma se deklice toliko izuče, da morejo služiti v najbolj gosposkih hišah, nekatere se pripravljajo za učiteljice, nekatere pa postanejo usmiljenke, še jih veseli. Božične predstave s prelepim petjem, katero vodi umirovljeni vodja g. L. Belar, so pokazale, da se deklice nauče veliko dobrega in lepega. Na dobre obresti torej naloži, kdor se tudi tega zavoda spominja z milodarovi. Zdravstveno stanje v hiši je jako povoljno. Tudi sedaj, ko so tako razširjene ošpice med otroci, v zavodu ni nobene bolne deklice, kar dokazuje, da je sirotišče v dobrih rokah. Bog nakloni tudi temu zavodu mnogo dobrotnikov!

(Srečke na obroke) Imeli smo že večkrat priliko svarsiti čitatelje, naj ne kupujejo od agentov srečk (lozov) na obroke. Kdor kupi tako blago na obroke je navadno opeharjen. Tako čitamo v „N. Soči“, da je neki posestnik na Vipavskem plačal za srečko ogerskega rudečega križa, ki velja sicer le 10 gld., 57 gld. 60 kr., ker je plačal 32 mesecev po 1 gld. 80 kr. Torej naj bodo ljudje previdni!

(Občinske volitve na Koroškem.) Poroča se nam Slovensko-katoliška stranka zmagala je sijajno v vseh treh volilnih razredih pri občinski volitvi v Klobasnici v Podjurski dolini. Slava zavednim volilcem. Nemškutarska stranka vložila je priziv. — Ovržena je obč. volitev v Libučah, kjer so bili letos našinci prvič zmagali. Upamo, da bodo i drugič zmagali.

(Štirinajsto slovensko posojilnico) snujejo na Suhi blizu Pliberka na Koroškem. Da se ta prepotrebna slovenska postojanka ob nemški meji v kratkem in srečno osnuje, ter potem vrlo napreduje v blagor koroškega slovenskega ljudstva, — v to pomozi Bog!

(Ubil) se je v trnovskih klancih nad Kobaridom Miha Trebše s Srpenice. V temni noči je zagazil

h kraju in padel v prepad. Drugo jutro so ga dobili mrtvega poleg Soče.

(Amerikanski „Slovenec“) ki je začel izhajati v Čkagu v Ameriki, je prenehal. Izdajatelj lista navlovil precej naročnikov, potem pa list ustavil.

Raznoterosti.

— Južna železnica je imela leta 1891. dohodkov 40,236 918 gld., za 1,763.556 gld. več, kakor l. 1890.

— V nemškem cesarstvu je po zadnji štetvi 49,428.470 prebivalcev.

— V Ameriki je 13 nadškofij, 66 škofij, 6 apostolskih vikarijatov in 8765 cerkev.

— Goljufija. Listi mnogo poročajo o lakoti na Ruskem. Dobé pa se ljudje, ki celo to priliko porabljajo za goljufijo. Tako so te dni v Petrogradu zaprli trgovca Puchardta, ki je Nemec in je med žito, katero je bilo namenjeno za stradajoče, mešal pesek ter tako goljufal državo blizu za pol milijona.

— Vojaški nabor za leto 1892. Letos bode potrjenih v popolnjenje armade, mornarice in deželne brambe v Avstriji 60.389 mož.

— Nemški šulferajn je gledé pododovanja približno srečnejši, nego naše slovensko šolsko društvo sv. Cirila in Metoda. Te dni je umrl v Gradcu vodja oodotne bolnišnice dr. Lipp, kateri je volil vse svoje imetje blizu 100.000 gld. — nemškemu šulferajnu!

Telegrami.

Dunaj, 9. januarija. Cesar je podelil Czediku povodom umirovljenja v priznanje njegovih zaslug veliki križ Franc-Josipovega reda. Dr. Bilinski je imenovan načelnikom generalnega ravnateljstva državnih železnic.

Trst, 9. januarija. Turški generalni konzul se je do Nabrežine peljal naproti Abbasu-paši, da mu je naznanil imenovanje za kediva. Cesarski namestnik je sprejel novega kediva.

Gradeo, 8. januarija. V Köflachu so šli rudarji večinoma zopet na delo.

London, 8. januarija. Blizu Londona je neki vlak skočil s tira; mrtvih je osem oseb.

Tanger, 8. januarija. Tri angleške ladije so se ustavile v pristanišču, toda mornarji neso izstopili.

Tuji.

7. januarija.

Pri **Maliču**: Herzog, in Verständig, potovalec, z Dunaja. — Lazzarini iz Gradea. — Mayer, lekarničar, iz Vipave. Arko, restavratör, iz Ribnice. — Urbančič, graščak, s soprogo, iz grada Turn. — Storch, nadzornik, iz Trsta.

Pri **Sonu**: Eisler in Bettheim, trgovec, iz Vel. Kaniže. — Amey in Kanenseik iz Trsta. — Trogar iz Beljaka. — Fantini, trgovec z lesom, iz Kamnika. — Rambelli, graščak, iz Ravene. — Šubic, podobar, s Poljan. — Erhart, potovalec, iz Gradea.

Pri **Južnem kolodvoru**: Šinkovic iz Kroke. — Stevanovic iz Smartna.

Pri **avstrijskem caru**: Alešove, slikar, iz Opatije. Marics, železniški strojevodja, iz Vel. Kaniže. — Mendlik, nadgeomter v pok., iz Gradea.

Pri **bavarskem dvoru**: Kinkopf iz Kočevja. — Vilevo iz Vipave. — Schneider iz Trbiža. — Jarič, trgovec, z rod. bino, iz Monakovega.

Umrli so:

4. januarija. Krstina Koprivec, delavčeva hči, 3 let, Tržaska cesta 28, jetika.

5. januarija. Marija Keber, kuharica, 75 let, Prešne ulice 4, marasmus. — Vencek Stedry, potovalec, 45 let, Frančiškanske ulice 16, je bil umorjen. — Rozalija Jankovič, užitninskega paznika hči, 15 mesecev, Vožarski pot 3. ošpice. — Katarina Erjavec, dekla, 67 let, sv. Petra cesta 40, bronchitis.

6. januarija. Angela Tavčar, železniškega delavca hči, 9 mesecev, Opearska cesta 49, božjast. — Ivan Klinar, kovačev sin, 19 mesecev, Poljanska cesta 25, laryngitis croup. — Marijeta Gerše, zasebnica, 48 let, Rimska cesta 5, jetika. — Franc Ipavec, poštnega sluga sin, 3 dni, Marije Terezije cesta 10, oslabiljenje. — Franc Smuk, vajenec, 16 let, Opearska cesta 8, bode uradno pregledan. — Neža Anžlovar, kuharica, 65 let, Prešne ulice 2, Hydrops.

V bolnišnici:

2. januarija. Rudolfin Juvan, nožarjeva hči, 7 let, škarlatica.

5. januarija. Ivana Lamberger, posostnikova žena, 37 let, jetika. — Ana Keršič, šivilja, 59 let, jetika.

6. januarija. Tine Grabnikar, gostač, 73 let, oedema pulm.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje	Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v
opazovanja	razkoma v mm	toplomera po Celziju			milij
7. u. zjut.	728.1	-0.8	sl. jzap.	oblačno	6.01
8. u. pop.	727.9	5.8	"	"	dež
9. u. zveč.	728.8	5.0	"	dež	
Srednja temperatura 3.9°, za 6.5° nad normalom					

Tužnim sream javljamo sorodnikom, prijateljem in znancem žalostno vest o smrti naše iskreno ljubljene matere, oziroma stare matere, gospé

Marije Rihar,

katera je danes previdena s sv. zakramenti za umirajoče po kratki, mučni bolezni v 73. letu dōbe v Gospodu zaspala.

Predrago ranjco priporočamo v pobožno molitev in blag spomin.

Polhovi Gradec, dné 8 januv. 1892.

Janez Rihar, sin. — Ivana Rihar, sinaha. — Franca Rihar, unukinja. — Ivan in Jožef Rihar, unuka. — Marijana Peklaj, sestra. 20 1

Originalna 12-12

Selterjeva voda.

Najboljša naravna **mizna** in **zdravilna voda** (Nassau) preverjena pri zasliženju, kašlju, hripavosti, mehurnih in želodčnih boleznih. (1202)

Zahtevaj vselej „originalno“ Selterjevo vodo s kapico, vigneto in zamaškovo zavezo „Original“. Dobi se povsod.

V Ljubljani ima glavno zalogo **Miha Kastner**.

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse **zobne operacije** in **zobna plombovanja**

A. PAICHEL,

(11) 3 **zobozdravnik** (7)
pri Hradskega mostu I. nadstr.

Ivan Kregar,

pasar
in
izdelovatelj
cerkvenega
orodja

LJUBLJANA,
Poljanska
cesta 3,
(zraven gostilne
»pri zvezdi«.)

opozarja in toplo priporoča prečastiti duhovščini in slav. cerkvenim predstojništvom svojo novourejeno

pasarsko delalnico,

v kateri izdeluje v najraznovrstnejših oblikah in slogih **cerkveno orodje**, kot: monštrance, ciborije, kelihe, tabernakelje, svečnike, léstence itd. iz najtrše in najzanesljivejše kovine, lično in cenó po poslanih uzorcih ali lastnem načrtu. — Staro orodje popravlja in prenavlja, posrebuje in pozlatuje v ognji tudi strelovodne osti po najnižji cení. — Izvršeno blago pošlje dobro spravljeno in poštne prosto. 1592 (52-2).

Nič več kašlja!

Staro in preizkušeno domače zdravilo
so pristni

**Oskarja Tietze-ja
čebulni bonboni,**

ki nena-
doma hitro pomagajo proti
kašlju, hripavosti, zasliženju itd. Le posebna
sostava mojih bonbonov je že porok za uspeh.
Paziti je treba natančno na ime **Oskar Tietze** in na
„**čebulno znamko**“, ker so tudi posnetki, ki pa so
brez vrednosti in celo škodljivi.

V zveznjih à 20 in 40 kr.

Glavna zaloga: **Lekarnar F. Križan, Kromeriz**. — Zaloga v Ljubljani: **Lekarnar Ub. pl. Trnkoczy, lekarnar L. Grečel**, dalje na Kranjskem v mnogih lekarnah, prodajalnicah itd. (1399) 20-8

Sv. Alojzij Gonzaga

ali (1482) 30-20

devetdnevna, oziroma šestnedejna pobožnost v spomin blažene smrti sv. Alojzija.

Spisal Jan. Smrekar,
katehet ljudskih šol v Ljubljani.
Cena v usnji z zlato obrezo 80 kr., v platnu vez. 60 kr.
Dobiva se v „Katoliški Bukvarni“ v Ljubljani.

Priznana najcenejša prodaja dobrih in trajnih

šivalnih strojev.

Največja izber najboljših tih- in inozemskih izdelkov, starih po 8 gld. in dražje, novih pa po 25 gld. in dražje. — Vestna in rečna posrežba je moje načelo. — Ustanovljeno 1866.

Jurij Herbst, mehanik. Dunaj, VI., Marchettigasse 18.

Leto ustanovitve 1820.

Srebrna svetinja Pariz 1878.
Častna in priznana diploma
Dunaj 1873.

Insam & Prinoth
St. Ulrich,
Gröden, Tirolsko,
priporočata se za

cerkvena dela

od lesa, kakor:

oltarje, lece, krstne medenice, spovednice, križeva pota, podobe svetnikov, Kristuse, podobe za jas-
(1392) lice i. t. d. (4-3)
po najnižjih cenah.

Ceniki zastoj in franko.

Naznanilo otvoritve jermenarske in sedlarske obrti.

Slavnemu občinstvu ljubljanskemu, mestni gospodi, gg. izvoščkom in spošt. poslovníkom z dežele usojam si uljudno naznaniti, da sem z današnjim dnevom otvoril na

sv. Petra cesti št. 34

jermenarski

in

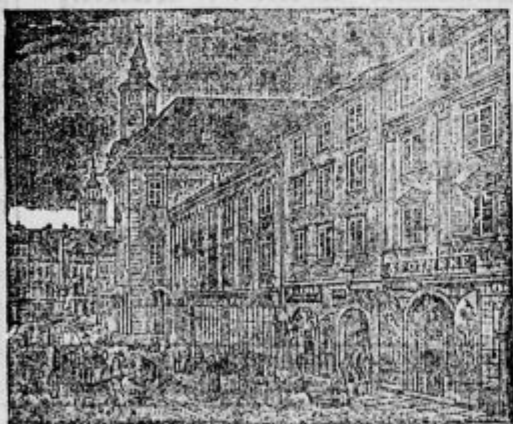
sedlarski obrt.

Izdelujem vsakovrstno konjsko uprežno in opravo za ježo, jermene za stroje na par, kovčke itd., sploh vsa v jermenarsko stroko vstevajoča se dela iz trpežne tvarine in solidno. Vsakovrstne poprave in prenavljanja izvršujem točno in po mogoče nizki ceni.

V obila naročila se priporoča (1488) 10-7

Franc Velkavrh,

jermenar in sedlar, sv. Petra cesta 34 v Ljubljani.

Za bolne in zdrave

je najboljšo hranilno sredstvo, silno potrebno za zdravje, priznano od zdravnikov kot „izvrstno“ in od mnogih bolnikov s priporočili najtopeje priporočena

Trnkóczy-jeva

hmeljna sladna kava

z dobrim okusom iz lepo dišavo.

Zavitek s 1/4 kg. velja 30 kr. — Jako ceno pridejo zavitki 4 kg.

Dobiva se po poštni adresi pri Ubaldu pl. Trnkóczy-ju, lekarnarju v Ljubljani; na Dunaju imajo zalogo lekarnarji: Viktor pl. Trnkóczy, V. okraj, Hundstürmerstrasse 113; dr. Oton pl. Trnkóczy, III. okraj, Radetzkyplatz 17; Julij pl. Trnkóczy, VIII. okraj, Josefstädterstrasse 30; v Gradcu (Stajarsko) Vendelin pl. Trnkóczy, lekarnar; nadalje v vseh lekarnah, prodajalnicah dišav, kupcih itd.

(1391) Prekupci imajo obilen rabat. (9)

Učenec

se sprejme takoj v neko prodajalnico z mešaním blagom v nekem gorejskem mestu. Učenec mora biti zdrav, krepak, star 13 do 14 let, sin poštenih krščanskih kmetijskih starišev, ki je dovršil 1. gimnazijski ali vsaj vse razrede ljudske šole. Več pové upravništvo našega lista. (13) 3-1

Skladišče (magazin)

se oddá takoj (15) 1

v Vodmatu št. 28.

BISENIUS, na Dunaju.

I. Singerstrasse II, I. nadstropje.

Največje

dekoracijsko podjetje države.

Kotilijonski redi in figure, plesni redi, vsakovrstne umetne in komične glave, pokrivala, volnene lasuje in brade.

Pokajoči bomboni mično in originalno opremljeni, obsezajoč cele komične obleke od papirja in pokrivala po 4 kr. komad in dražje.

Draperije iz sukna ali baržuna, lampijoni, zastave, transparenti.

Vsakovrstni grbi, emblimi društvena znamenja,

popolnoma nenevarni umetni ogenj i. t. d. odbér s 100 komadi.

Kotilijonski izberi po 1 gld. in dražje. Na željo tudi v kuvertih odbrane v kateremkoli številu. — Odbor 12 komadov lampijonov z svečami gld. 1-10 in dražje. Odberi umetnega ognja, dekoracij po 60 kr. in dražje.

Ceniki zastoj.

(4-2)

ADOLF VOGL

zavod za cerkvena dela

Inomost, Tirolsko

se priporoča za napravo

(1397) 8-4

altarjev, lee, verkulumov,

kornih stolov, spovednic in klečal

v gotskem, romanskem in bizantinskem slogu.

Svetih podob

iz lesa, fino oljnato prevlečenih in pozlačenih vsaki velikosti.

Reliefne podobe, kakor 14 podob križevega pota.

Kristusovo telo

s križem in brez križa, fino oljnato prevlečenih za cerkve in hiše, misijonske in poljske križe.

Jaslice.

Oljnatih slik na platno v vsaki velikosti, kakor podob za oltarje, bratovščine in zastave itd. itd.

Križevih potov

na platno, na olje slikanih, z okviri in brez okvirjev.

Božjih grobov.

Vedno sem pripravljen dati natančnejša pojasnila, poslati narise in fotografije s proračuni stroškov.

C. kr. priv. vzajemno zavarovalno društvo
proti požaru v Gradci.

Razglas.

Ravnateljstvo c. kr. priv. zavarovalne družbe proti požaru v Gradci najuljudneje naznanja svojim p. t. družbenikom, da se je

vplačevanje društvenine za l. 1892

pričelo s 1. januarjem 1892. l.

in se vsprejema vsaki čas ali pri društveni blagajnici v lastni hiši št. 18/20 Sackstrasse v Gradci ali pa pri zastopništvih v Celovcu in Ljubljani* in pri okrajnih komisarijatih

Nadalje se naznanja, da se tudi za l. 1892 k dobremu propišejo p. n. družbenikom z razglasom z dné 5. septembra 1888. l. št. 12480 splošno dovoljeni odpisi od po tarifu predpisanih društvenih doneskov.

Gradec, meseca januarja 1892.

(21) 1

Ravnateljstvo

c. kr. priv. vzajemno-zavarovalne družbe proti požaru
v Gradci.

* Pisarna zastopništva v Ljubljani je v društveni hiši na Marije Terezije cesti št. 2. prtilično tik veže.

(Ponatisi se ne plačujejo.)

Velečastiti duhovščini in cerkvenim predstojništvom priporočam podpisana svojo izborna zalogo mnogovrstnega blaga za vsakršno

cerkveno obleko

dalje krasno in trpežno izdelane

mašne plašče, pluvijale dalmatike, in bandera, zastave, baldahine in banderčke pred sv. R. Telesom.

Razno blago za cerkveno perilo istotako že izgotovljeno, kakor: **albe, koretije, korporale** in raznovrstne **rutice** imam vedno v veliki izbiri v zalogi.

Naročila na **vezenje** izvršujem točno ter preskrbim **zameno, popravo in prenovljenje** starega cerkvenega orodja.

V zalogi imam tudi **pasarske cerkvene izdelke**, n. pr.:

monštrance, svetilnice, križe, svečnike, kelihe, léstence itd.

ter izvršim naročila pošteno, točno in primerno mogoče nizke ceni.

Velespoštovanjem

(10-2) 6

Ana Hofbauer v Ljubljani.

Gosp. lekarničarju Piccoli-ju v Ljubljani.

Podpisane potrjujeva s tem, da Vi že **18 let** dobivate **marsalsko vino** iz naših kletij in sicer vedno najboljše. Pooblaščava Vas, da smete to pismo priobčiti, da se potrdi resnica, in znamujeva se z velespoštovanjem

(1815) 10-7

J. & V. Florio.

V Palermu (v Italiji) decembra meseca 1891.

Št. 230.

Razglas.

(16) 3-1

Mestni magistrat ljubljanski naznanja:

1. **Imeniki** k letošnjemu novačenju poklicanih, v letih 1871., 1870. in 1869. rojenih domačih mladencev bodo razgrnjeni v magistratnem ekspeditu **od 14. do vštetega 22. januarija t. l.** v ta namen, da jih vsakdo lahko priгледа, in

a) ako bi kdo izpuščen ali napačno vpisan bil, to naznani;

b) zoper reklamacije novačenju podvrženih ali zoper njih prošnje za priznanje v §§. 31, 32, 33 in 34 vojnega zakona navedenih ugodnosti ugovarja in ugovore tudi dokaže.

2. **Žrebanje** onih novačenju podvrženih mladencev, ki so bili rojeni 1871. leta, vršilo se bo **28. januarija ob 11. uri dopoldne** v mestni dvorani. Žrebanja udeležiti se je vsakteremu dovoljeno.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dué 4. januarija 1892.

Št. 127.

Razglas.

(17) 3-1

Pobiranje pasjega davka za leto 1892. se je v **1. dan januarija 1892. l.** pričelo, in sicer je ta davek plačati v okrožji ljubljanskega mesta od **vsacega psa, izimši samo tiste pse, ki so za varstvo samotnih posestev neobhodno potrebni.** Lastniki psov naj si najdalje

do 10. februarja t. l.

preskrbijo letošnje marke pri mestni blagajnici proti plačilu 4 gld. av. velj.

Z ozirom na § 14 izvršilne naredbe o pobiranju pasjega davka se vsi lastniki psov opominjajo, naj plačajo v pravem času takso, ker od **10. dné prihodnjega meseca naprej** bode konjač lovil pse, kateri se bodo na ulicah nahajali **brez letos veljavne marke.**

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane,
dué 1. januarija 1892.

Dunajska borza.

Dné 9. januarija.

Papirna renta 5%, 16% davka	93 gld. 35 kr.
Srebrna renta 5%, 16% davka	93 " "
Zlata renta 4%, davka prosta	110 " 90 "
Papirna renta 5%, davka prosta	102 " 60 "
Akcije avstro-ogerske banke, 600 gld.	1028 " "
Kred tne akcije, 160 gld.	293 " 75 "
London, 10 funtov stri.	117 " 90 "
Napoleon (20 fr.)	9 " 35 1/2 "
Cesarski cekini	5 " 59 "
Nemških mark 100	57 " 90 "

Dné 8. januarija.

Ogerska zlata renta 4%	106 gld. 60 kr.
Ogerska papirna renta 5%	102 " "
4% državne srečke l. 1854., 250 gld.	135 " 50 "
5% državne srečke l. 1860., 100 gld.	149 " "
Državne srečke l. 1864., 100 gld.	181 " "
Zastavna pisma avstr. osr. zem. kred. banke 4%	96 " 15 "
Zastavna pisma " " " " 4 1/2%	100 " "
Kreditne srečke, 100 gld.	184 " "
St. Genois srečke, 40 gld.	62 " 75 "

Ljubljanske srečke, 20 gld.	23 gld. — kr
Avstr. rubečega križa srečke, 10 gld.	16 " 80 "
Rudolfove srečke, 10 gld.	20 " "
Salmove srečke, 40 gld.	63 " "
Windischgraezove srečke, 20 gld.	— " "
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	158 " "
Akcije Ferdinandove sev. želez. 1000 gl. st. v.	2835 " "
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	91 " 50 "
Papirni rubelj	1 " 15 1/2 "
Laških lir 100	45 " 75 "

Sveži pustni krofi

dobivajo se od srede 6. t. m. naprej vsaki dan pri

Jakobu Zalazniku

na Starem trgu št. 21.

5 (3-3)

Sarg-ovo zdravstveno oblastveno preskušeno
zobno čistilno sredstvo

KALODONT.

Dobiva se v lekarnah in parfumerijah itd. kos po 35 kr. (1419) 7

Naznanilo in priporočilo.

Usojam si slavnemu p. n. občinstvu v mestih in na deželi, zlasti prečast. duhovščini javiti, da sem z dném **1. januarija** letos prevzel kupnim potom od gospé **A. Geba** pod trdko

J. Geba v Slonovih ulicah

že mnogo let poslujoči

urarski obrt.

Ob tej priliki priporočam se v obila naročila **najraznovrstnejših ur** in drugih v **urarski obrt vstevajočih se predmetov.** Mnogoletno praktično delovanje v stroki urarski je dovoljni porok za točno, solidno izvršitev in nizko ceno.

Vedno imam v zalogi v največji izbiri **zlate in srebrne žepne ure, stenske in ure budilnice, ure s stojalom** itd. itd. Tudi najrazličnejše **zlate in srebrne verižice** so cenjenim kupovalcem po različnih nizkih cenah na razpolago.

Dosedanji svoj **urarski obrt v Trbovljah** nadaljeval bedem kot filijalo.

Velespoštovanjem

7 (10-2)

France Čuden.

Andr. Druškovič,

trgovec z železnino,

Mestni trg 10, **LJUBLJANA**, Mestni trg 10,
priporoča svojo bogato zalogo

štedilnikov, nagrobnih križev, kuhinjskega in vsakovrstnega poljedelskega orodja, kovanje za okna in vrata, cementa itd., sploh vsega v to stroko spadajočega blaga.

10 (3)

Fine vodne žage in pile,

za kojih dobroto se jamči, po najnižji ceni.

MERCUR

menjarnična delniška
družba na Dunaju,
l., Wollzeile šte. 10.

Najkulantnejše se kupujejo in prodajajo v kursnem listu navedeni vrednostni papirji, srečke, valute in devize.

Razna naročila izvrše se najtočneje.

Za nalaganje glavnice priporočamo:

4% gališke propinacijske zadolžnice.

4 1/2% zastavna pisma peštanske ogerske komercijonalne banke.

4 1/2% komunalne obveznice ogerske hipotečne banke z 10% premijo.

Na te papirje daje posojila avstro-ogerska banka in podružnice njene.

50.000 goldinarjev

se dobi z

ogersko hipotečno promeso

à gld. 1 1/2 in 50 kr. kolek.

Žrebanje dné 15. januarija.